

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/47/2018
Identifikačné číslo spisu: 4114011153
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4114011153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša, sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvineného Q. O., pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. e) Tr. zák. vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 33T/105/2014, na neverejnom zasadnutí dňa 17. októbra 2018 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. novembra 2017, sp. zn. 2To/58/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Q. O. s a odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej tiež „okresný súd“) z 3. mája 2017, sp. zn. 33T/105/2014 bol obvinený Q. O. (ďalej tiež „dovolateľ“) uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. e) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v období od 12. septembra 2011 až do 04. februára 2014 prenasledoval poškodeného Bc. Z. S. tým, že opakovane posielal písomné oznámenia, podnety a žiadosti, v ktorých popisoval a poukazoval na jednotlivé skutočnosti zo súkromného života poškodeného a vyjadroval v nich vlastné negatívne hodnotiace úsudky na správanie a na osobu poškodeného, sústavne vyslovoval podozrenia, že poškodený spáchal priestupok, porušil zákon alebo narušil občianske spolunažívanie, pričom v tejto súvislosti zdôrazňoval fakt, že poškodený je príslušníkom Policajného zboru, znevažoval osobu poškodeného bezdôvodným a svojvoľným označovaním jeho správania za hrubé a nedôstojné a neopodstatnene sa domáhal zjednaní nápravy a usmernenia správania poškodeného, keď tieto písomné podania adresoval:

- na Obvodný úrad v Nitre v dňoch 12.09.2011 trikrát, 26.01.2012, 20.02.2012, 06.03.2012 trikrát, 13.03.2012 trikrát, 21.03.2012 trikrát, 04.04.2012 trikrát, 30.04.2012 trikrát, 22.05.2012, 13.06.2012, 19.06.2012, 17.07.2012 a 02.07.2012 a
- obci P., Stavebnému úradu a aj obci P. v dňoch 04.05.2012, 25.06.2012, 09.09.2013, 26.11.2013, 09.12.2013, 14.01.2014 a 04.02.2014,

pričom všetky jeho podania boli v príslušných konaniach vyhodnotené a vybavené ako nepodložené,

neopodstatnené a nedôvodné, avšak tieto hanlivé a urážlivé vyjadrenia o poškodenom, ako aj počet a intenzita jednotlivých podaní spôsobili, že poškodený mal na pracovisku povest' problémovej osoby, v dôsledku potreby podávania vysvetlení ohľadom jednotlivých podaní bol neustále nútený žiadať o uvoľnenie z práce, bol vystavovaný stresovým situáciám, čo malo vplyv na jeho psychické zdravie, vážne to tiež narušilo jeho súkromný život a manželské spolužitie, pretože kvôli opakovaným a stále novým podaniam a pretrvávajúcim priestupkovým konaniam sa s manželkou Ing. O. S. museli týmito v spoločnej domácnosti neustále zaoberať a často sa preto hádali, čo všetko vo svojom súhrne negatívne zasiahlo aj rodinu poškodeného, ako aj jeho povest' v obci P., nakoľko poškodený subjektívne vnímal, že ľudia v obci sa jemu a členom jeho rodiny začali vyhýbať, prestali ho zdraviť, prestali k nim domov chodiť na návštevy aj preto, že pred domom poškodeného často stálo policajné auto a v obci sa začala spochybňovať dovedy dobrá povest' poškodeného pre podozrenia, že je na neho podávaný taký počet oznámení a podnetov, v dôsledku čoho bola poškodená tiež jeho spoločenská povest' v obci, ako aj vážnosť u pracovníkov Obecného úradu v P. a bol tak vystavený stresu a povinnostiam riešiť situáciu vyvolanú a udržiavanú týmito konaniami.

Za to Okresný súd Nitra uložil obvinenému Q. O. podľa § 360a ods. 1 Tr. zák., zistiť poľahčujúcu okolnosť § 36 písm. j) Tr. zák., nezistiť žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 a ods. 3 Tr. zák., trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov, ktorého výkon súd podmienene odložil a obvinenému určil skúšobnú dobu 1 (jedného) roku. Obvinenému okresný súd uložil aj povinnosť spočívajúcu v príkaze ospravedlniť sa verejne - obecným rozhlasom v obci P. poškodenému Bc. Z. S..

O odvolaní obvineného rozhodol Krajský súd Nitry (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 29. novembra 2017, sp. zn. 2To/58/2017 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por., zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a sám uložil obvinenému podľa § 360a ods. 1 Tr. zák., zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., nezistiť žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 a ods. 3 Tr. zák., trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) mesiacov, ktorého výkon podmienene odložil a obvinenému určil skúšobnú dobu 1 (jedného) roku.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený Q. O. dovolanie, v ktorom namietal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. t. j., že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obvinený nachádzal v tom, že vymedzenie skutku v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, neobsahuje uvedenie znaku „iného obmedzenia poškodeného v jeho obvyklom spôsobe života“. Podľa dovolateľa nebola naplnená ani subjektívna stránka prečinu nebezpečného prenasledovania, pretože obvinený nemal žiadny úmysel prenasledovať poškodeného. Dokazovaním podľa obvineného nebola preukázaná akákoľvek ujma na zdraví poškodeného, v jeho zamestnaní, v rodinnom živote, osobnom živote. Nemalo byť taktiež dôkazmi preukázané, že o poškodenom sa šíria klebety, že sa musel mnohokrát zúčastniť podaní vysvetlení k podnetom, oznámeniam a žiadostiam obvineného, že by bol poškodený v dôsledku konania obvineného traumatizovaný alebo frustrovaný, a teda vôbec nemalo byť podľa názoru dovolateľa preukázané zhoršenie kvality obvyklého spôsobu života poškodeného. Zmenou právnej kvalifikácie skutku z prečinu ohovárania na prečin nebezpečného prenasledovania v priebehu konania pred okresným súdom a z „iniciatívy“ okresného súdu, mala byť „zjavne porušená zásada rovnosti strán“. Napokon obvinený poukázal na priebeh prípravného konania v širších súvislostiach a skonštatoval, že sudy v základnom konaní mali rozhodnúť v rozpore s obžalovacou zásadou, keď rozhodli o skutku, ktorý nebol uvedený v obžalobe. V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného rozsudkom krajského súdu, tento rozsudok zrušil a prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresná prokuratúra Nitra sa k dovolaniu obvineného nevyjadřila.

Poškodený Bc. Z. S. vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že dôvody dovolania a

tvrdenia obvineného má za nenáležité a scestné, nakoľko boli nepochybne a celkom zrejme vyvrátené svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným Q. O. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na neprávnom právnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený obvineným, v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (R 47/2008). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť, bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad, nesprávna subsumpcia (podradenie), odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Obvinený v dovolaní nenamietal a neargumentoval, že skutok, za ktorý bol odsúdený, bol podradený pod nesprávnu skutkovú podstatu nesprávneho trestného činu. V úvode svojho dovolania obvinený namietal, že v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku nie je uvedený znak „iné obmedzenia (poškodeného) v obvyklom spôsobe života“ v zmysle § 360a ods. 1 písm. e) Tr. zák. S touto argumentáciou sa dovolací súd nestotožňuje a ju odmieta, pretože zo skutkovej vety je zrejmé, že obvinený prostredníctvom dlhodobého (od 12. septembra 2011 do 4. februára 2014) a intenzívneho (31) podávania neopodstatnených, hanlivých a urážlivých oznámení, podnetov, žiadostí týkajúcich sa poškodeného, adresovaných rôznym štátnym orgánom a orgánom obce, negatívne zasahoval do obvyklého spôsobu života poškodeného, s následkami v podobe uvedenej v skutkovej vete.

K námietke nenaplnenia subjektívnej stránky prečinu nebezpečného prenasledovania obvineným, pretože obvinený nemal mať úmysel prenasledovať poškodeného, tak k tejto námietke dovolací súd dodáva, že táto námietka obvineného stojí mimo zákonného rámca uplatneného dovolacieho dôvodu (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.). Opätovne dovolací súd prízvukuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži na revíziu skutkových zistení a predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. môže byť len nesprávne právne posúdenie skutku ustáleného v skutkovej vete. Rovnaký záver ako vyššie uvedený, v súvislosti s námietkou absencie subjektívnej stránky, vyplýva aj zo Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 39/2010 zo 14. júna 2010, publikované ako R 3/2011, na ktoré v podrobnostiach dovolací súd odkazuje.

V dovolaní obvinený taktiež spochybňoval skutkové zistenia vyjadrené v skutkovej vete, keď namietal, že nebola preukázaná akákoľvek ujma na zdraví poškodeného, v jeho zamestnaní, v rodinnom živote, osobnom živote, šírenie negatívnych klebiet o poškodenom, jeho frustrácia a traumatizácia, a teda vôbec nemalo byť preukázané zhoršenie kvality obvyklého spôsobu života poškodeného. Táto námietka (nepreukázania zhoršenia kvality obvyklého života spôsobu života poškodeného) taktiež nemôže naplniť

obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože v rámci tohto dovolacieho dôvodu „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Zjednodušene povedané otázkou, či bolo alebo nebolo, preukázané to čo je uvedené skutkovej vete sa dovolací súd nemôže zaoberať. Tu už len na okraj dovolací súd dodáva, že ťažisko dokazovania je v trestnom konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať.

K námietke porušenia zásady rovnosti strán v dôsledku zmeny právnej kvalifikácie skutku v rámci konania pred súdom, dovolací súd dodáva, že je v rozpore s ustanovením § 278 ods. 3 Tr. por. V zmysle tohto ustanovenia, súd ako nezávislý arbiter stojaci nad stranami trestného konania nie je viazaný právnym posúdením skutku uvedeným v obžalobe podanej jednou zo strán konania, a preto otázku právneho posúdenia skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, posudzuje samostatne.

V dovolaní napokon obvinený namietal, že nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. má spočívať v tom, že súdy mali rozhodnúť v rozpore s obžalovacou zásadou vyjadrenou v § 278 ods. 1 Tr. por., a to o inom skutku ako bol uvedený v obžalobe. Táto námietka je rovnako neopodstatnená, nakoľko dovolací súd nezistil nezhodu v podstatných znakoch medzi skutkom uvedeným obžalobe (č. l. 524) a skutkom vymedzenom v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku okresného súdu (č. l. 814). V zmysle judikátu publikovaného ako R 64/1973 (pozri aj R 9/1997) medzi skutkom uvedenom v obžalobe a skutkom uvedenom v rozsudku nemusí byť úplná zhoda.

Tu je potrebné pripomenúť, že súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, avšak z uvedeného nemožno vyvodiť záver, že medzi obžalobným návrhom a skutkovým výrokom rozsudku musí byť vždy úplná zhoda. Súd musí skutok uvedený v obžalobe prejednať vždy v celom rozsahu, pričom má právo a povinnosť do rozhodnutia premietnuť výsledky hlavného pojednávania, ktoré prípadne údaje uvedené v obžalobe modifikujú, pokiaľ sa neporuší totožnosť skutku. Totožnosť skutku je zachovaná, keď je zachovaná jeho podstata. Podstata skutku spočíva v konaní páchatel'a a v následku, ktorý bol týmto konaním spôsobený a ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Z hľadiska tohto ustanovenia podstata skutku teda spočíva v účasti obžalovaného na určitej udalosti vo vonkajšom svete, ktorá je uvedená v obžalobnom návrhu a z ktorej vznikol následok uvedený v obžalobe. Prítom však ani účasť (aktivita) obžalovaného a ani následok, ktorý tým bol spôsobený, nemusia byť úplne zhodné, stačí, ak sú aspoň sčasti zachované v rozhodnutí súdu (na základe výsledkov vykonaného dokazovania) v porovnaní s obžalobou.

Niektoré skutočnosti môžu zo skutku odpadnúť a iné naopak pribudnúť, nesmie sa zmeniť podstata skutku a totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania alebo následku. Uvedené závery platia aj v prípade dovolania obvineného.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko obvinený skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, nenaplnil ním uvedený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Q. O. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.